

DE VRAGEN VAN PROUST

Als rode draad door dit magazine lopen de antwoorden op de wereldberoemde vragen van Proust. De Franse romancier beantwoordde ze ooit in een vriendenboekje van zijn vriendin Antoinette Faure, geheel volgens wat toen society-mode was. Zijn eloquente antwoorden zouden de vragen wereldberoemd maken.

Proust geloofde dat een individu door het beantwoorden zijn ware aard zou prijsgeven. Die gedachte is nogal hoopvol en wellicht wat simpel, maar inzicht geven de vragen zeker. Dat is ook de reden dat Vanity Fair, HP/De Tijd, The

Guardian en de Frankfurter Allgemeine Zeitung ze nog steeds voorleggen aan beroemdheden.

Wij gingen een stapje verder en gebruikten de vragen om meer te weten te komen over Saxion, zonder de usual suspects te interviewen, zoals die uitblinkende lector of de bestuursvoorzitter. We legden willekeurige mensen van Saxion de vragen voor. Op die manier gingen we op zoek naar de ware identiteit van Saxion, als geheel. Een experiment.

De antwoorden op de vragen lieten we analyseren door Pieter van Breevoort (38, Deventer). Van Breevoort is stand-up-comedian en therapeut. Hij ontdekte dat technische antwoorden op de grote vragen van onze tijd niet voldoende zijn om vooruit te komen. Daarvoor is ontmoeting nodig en werken met de ziel.

Van Breevoort (www.superblijvrij.nl) gaf ons meer dan we om vroegen: geen droge analyse, maar net zo goed therapeutisch advies. Doet er vooral uw voordeel mee.

Proust STELT VRAGEN

HET VERMOGEN OM NIET TE WETEN IS EEN KUNST

De avond nadat ik van mijn ouderlijk huis naar mijn studentenkamertje verhuisde, zat ik achter mijn kale grenen bureau. Mijn vader was net vertrokken. Ik was voor het eerst echt alleen. Ik keek uit op een keuken waar mensen borrelden en lachten, terwijl ik eenzaam zat te eten van een opgewarmd blik Mexicaanse groenten.

Door: Pieter van Breevoort

Ik verlangde op dat moment naar huis. Maar ik had ook een ander verlangen: iets groots, de wereld ontdekken, liefde, ontmoetingen, het tintelde in mijn buik. Die tijd bestond uit veel ontmoetingen maar ik voelde me nooit ergens echt bij horen. Gelukkig had ik de universiteit, waar mijn nieuwsgierigheid werd gevoed, ik mooie gesprekken had en mijn wereld groter werd.

De universiteit en het studentenleven droegen een belofte in zich. Een vaag verlangen, maar het drong in alles door. Het gevoel verloren te zijn leerde ik goed leren kennen. En nu ga ik de angst niet meer uit de weg. Die angst hoort bij verlangen. Verlangen om een nieuwe reis te maken.

Ruimte

Nog steeds ga ik regelmatig door zo'n fase. Toen ik vijf jaar geleden een baan opgaf als consultant en een praktijk begon. Maar ook vorige maand, omdat ik besloot niet meer met een grote opdrachtgever door te gaan omdat ik mij meer op individuele begeleiding wilde richten. Ik weet het even niet. Ik ben bang en voel een onbestemd verlangen, dat pas vorm kan krijgen als er echt ruimte is.

Ik werk veel met 'analytische' mensen, met goede denkers. Die lopen vaak vast, in relaties en in vragen rondom zingeving. Want in zulke situaties helpt denken niet. Soms moet je voelen, luisteren naar intuïtie. Maar die hoor je pas als het stil wordt, als je erkent dat je het niet weet. Vanuit die ruimte komen de antwoorden, hoor je de stem die hoort bij zingeving.

Leven zonder bedding is eenzaam en verloren, maar je vastklampen aan je oude bedding leidt tot een onvervuld leven. Een leven waarover Bruce Springsteen zingt: "This town rips the bones from your back, It's a death trap, it's a suicide rap." Niet-weten is eng, maar ook een voorwaarde voor verdieping. Een voorwaarde om je leven vol te leven. Je neemt die stap in het onzekere gemotiveerd door kunst, door ontmoetingen. Of door een opleiding.

Levensvragen

En nu kom ik bij de antwoorden op de levensvragen van studenten en medewerkers. Ze lieten grote kwaliteiten zien, dingen waar ik naar verlangde toen ik jong was: het vermogen om tevreden te zijn met weinig en verbondenheid met familie en vrienden. Die bedding is gezond. Zonder zijn mensen verloren, hebben ze moeite om intieme relaties aan te gaan. Als je nooit bedding gekend hebt, is het moeilijk aanpassen aan een nieuwe omgeving en lastig om bij een groep te horen. Het is dus mooi en gezond om te lezen dat veel studenten deze bedding hebben.

Máár, soms is het dus gezond die bedding los te laten, een stap in het diepe te nemen, even geen uitvalsbasis te hebben. Om te groeien, om te ervaren dat niet-weten geen levensbedreigend probleem is. De valkuil is vastklampen aan wat je hebt en de prijs van vastklampen is een zinloos leven.

De lijn tussen tevredenheid en angst voor iets nieuws (of iets groots) is dun. De lijn tussen veiligheid en verstikking ook. Nu studenten vaker thuis blijven wonen – en gelukkig vaak een warm thuis hebben – blijft de sprong in het diepe soms uit. En daarmee een belangrijke leerervaring.

Onderwijs kan het verlangen aanzwakken om in het diepe te springen. Onderwijs, *risicovrij* werk, kan een onbestemde belofte in zich dragen. Een oefening met niet-weten. Een veilige plek om onveiligheid te voelen. Zowel voor studenten als medewerkers.

Oude zekerheden

Het vermogen om het rustig niet te weten is een kunst. Nu dingen als een pandemie, klimaatverandering en technologie veel oude zekerheden overhoopgooien hebben we mensen nodig die durven het niet te weten. Die durven stil te staan, zonder gelijk in een oplossing te schieten. Want anders blijven we in oude antwoorden ronddraaien, blijven we reactief, worden we zielloos.

Saxion stelt de mens centraal, de menselijke maat. En hier sluiten de mensen goed op aan, met hun verlangen naar de menselijk maat, naar vriendschap, familie en waardering van de kleine dingen. Een prachtige match. Maar de valkuil is gezapigheid en een speelbal worden van grotere processen. De valkuil is ook dat de organisatie doelloos wordt, een organisatie die reageert, maar niet kiest. En als er niet gekozen wordt, slipt alles vol en verdwijnt ruimte en lucht.

Voor Saxion is het dus belangrijk keuzes te blijven maken waardoor er ruimte ontstaat. Lucht voor studenten en voor docenten. Lucht voor verlangens. Ik wens jullie veel groei en zingeving. En dus gezonde angst en niet-weten.